

بسمه تعالی

چشم انداز قم در افق ۱۴۰۴

"قم پایتخت تولید فکر دینی در جهان اسلام"

مقام معظم رهبری

ویرایش ۸۸/۱/۱۵

مقدمه

شهر مقدس قم خاستگاه و پایگاه تفکر شیعی و انقلاب اسلامی در جهان است. تفکری که می‌تواند نظم نوینی را در جهان معاصر رقم بزند. داشتن نگاه راهبردی برای تعالی و پیشرفت شهر قم، به عنوان ام-القرای جهان اسلام و نقش جهانی آن، اجتناب ناپذیر است. وجود بارگاه ملکوتی حضرت معصومه (س) و مسجد مقدس جمکران، حضور مراجع عظام و حوزه بزرگ علمیه به عنوان عقبه فکری نظام جمهوری اسلامی و نیز وجود صدها مرکز علمی، دینی آموزشی و پژوهشی ملی و بین‌المللی، همچون جامعه المصطفی العالمیه با اثر بخشی جهانی و مراکز بزرگ چاپ و نشر، از مزیت‌های برجسته و منحصر بفرد آن است. از زاویه دیگر وجود سرمایه اجتماعی کم‌نظیر، زیرساخت‌های اقتصادی و فرهنگی گسترده، ضرورت تدوین چشم‌انداز برای تحقق مدینه فاضله اسلامی (مدینت اسلامی) را اجتناب پذیر می‌سازد.

رهنمودهای ائمه علیهم السلام درباره قم:

۱- قم شهر علم و ایمان

قال الصادق (ع): سلام الله على قم، هم الفقهاء العلماء امام صادق (ع)

فرمودند: سلام بر مردم قم،...آنان فقیه و دانشمند هستند بحار الانوار، ج ۶۰ صفحه ۲۱۷.

۲- قم شهر قدسی و زیارتی

قال الامام الجواد (ع): «من زار قبر عمتی بقم فله الجنة» هر کس قبر

عمه ام حضرت معصومه (س) را در قم زیارت کند سزاوار بهشت است.

بحار الانوار ج ۱۰۲ صفحه ۲۶۵

قال الصادق (ع):

«تُرْبَةُ قُمْ مُقَدَّسَةٌ وَ أَهْلُهَا مِنَّا وَ نَحْنُ مِنْهُمْ.» خاک قم مقدس است و

مردم آن از ما هستند و ما نیز از آنان هستیم.

بحار الانوار ج ۶۰

صفحه ۲۱۸

۳- قم عش (آشیانه) آل محمد (ص)

قال موسى بن جعفر (ع): «قُمْ عَشٌّ آلِ مُحَمَّدٍ وَ مَأْوَى شِيعَتِهِمْ»

قم آشیانه آل محمد و جایگاه پیروان آنان است. بحار الانوار ج ۶۰ صفحه ۲۱۸

ماموریت‌های استان قم:

۱. تولید، نشر و ترویج علوم و معارف دین اسلام برای مردم

ایران و جهان بر پایه قرآن و عترت علیهم السلام

۲. شهری زیارتی برای مسلمانان ایران و جهان و نیز

گردشگران فرهنگی خارجی

۳. ارائه الگوی عملی از مدنیت اسلامی

چشم‌انداز قم در افق ۱۴۰۴

مرکزیت تولید و نشر تفکر دینی

شهر زیارتی در مقیاس جهانی

و الگوی مدنیت اسلامی

یا به عبارتی دیگر: قم استانی

علمی، زیارتی و قدسی، پیشرفته و اسلامی

: خواهد بود

علمی: با مأموریت پایگاه اصلی و بی بدیل تولید و نشر تفکر دینی در جهان اسلام..

قدسی و زیارتی: شهری با هاله قدسی حرم حضرت معصومه سلام الله علیها و مسجد جمکران، و با امکاناتی وسیع و آماده پذیرایی از زائرین اهل بیت علیهم السلام با کیفیتی مطلوب خواهد بود.

پیشرفته و اسلامی: پیشرفته در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، مبتنی بر عدالت و الگویی عملی و نزدیک به مطلوب از رفتارهای اجتماعی، مناسبات و مدیریت اسلامی در جهان امروز

اهداف

۱- فراهم کردن شرایط و زیر ساخت های لازم در قم، به

عنوان مهمترین مرکز جهانی تولید و نشر علوم و معارف دینی

۲- توسعه زیرساختها و خدمات زیارتی در استان قم، به

عنوان یکی از بهترین شهرهای زیارتی و گردشگری فرهنگی

جهان اسلام

۳- ساختن الگویی امروزی از یک شهر اسلامی، پیشرفته و

عدالت محور در قم، طی سه برنامه پنج ساله

راهبردها و سیاستها

۱- مرکزیت تولید و نشر علوم و معارف دینی

راهبردها: تمرکز حوزه علمیه قم بر توسعه آموزش در سطوح عالی و گسترش موسسات تخصصی، با هدف افزایش تولید علم دینی و نظریه پردازی و مرکزیت پاسخگویی به نیازهای امروزی و نیز تربیت متخصصان و مروجان دینی برای جهان اسلام و تشیع

سیاست ها:

۱-۱- حمایت از توسعه زیرساختهای حوزه علمیه قم با اختصاص زمین و تسهیلات زیربنائی و... پیش بینی کاربریهای فضاهای حوزوی در محدوده حرم، مسجد جمکران، در کالبد شهری و در برنامه های توسعه شهر و نقشه جامع

۱-۲- حمایت های بودجه ای از اعتبارات ملی برای توسعه زیر ساخت های حوزه های علمیه قم و فراهم کردن امکانات کمک آموزشی، خوابگاهی و ایجاد صندوق وام های طلاب

۱-۳- اولویت توسعه مراکز آموزشی و پژوهشی حوزوی قم در توسعه سطوح عالی و تخصصی

۱-۴- حفظ یا ابقاء معافیت های مالیاتی و عوارضی حوزه های علمیه، دانشگاهها و مراکز پژوهشی، تبلیغی و ترویجی، یا تأمین اعتبارات لازم از سطح ملی برای پرداخت مالیات و عوارض با هماهنگی دولت و مجلس

۱-۵- ایجاد شهرکهای علمی برای توسعه مراکز آموزشی و پژوهشی حوزوی و دانشگاهی

۱-۶- توسعه مراکز تربیت طلاب خارجی به منظور تربیت مبلغان کارآمد و پرورش یافته در مکتب اهل بیت علیهم السلام

۱-۷- ایجاد حوزه های علمیه مجازی برای متقاضیان داخلی و نیز در عرصه بین المللی و به زبانهای پر جمعیت دنیا

۱-۷- تأمین امکانات علمی و فن آوریهای لازم مثل کتابخانه های مجهز، خطوط اینترنت و

راهبرد ۲: ارتقاء جایگاه پژوهش در علوم اسلامی

۲-۱- تاسیس بنیاد پژوهشهای علوم انسانی در استان قم بمنظور برنامه-

ریزی و حمایت های ستادی (قانونی و مالی) از پژوهش، تولید علم

و تقویت نهضت نرم افزاری در دانشگاهها و مؤسسات حوزوی با

استفاده از اعتبارات ملی

۲-۲- حمایت های بودجه ای با استفاده از اعتبارات ملی پژوهشی برای

توسعه زیر ساخت های پژوهشی و مؤسسات تخصصی پژوهشی

حوزوی

۲-۳- حمایت های قانونی در بودجه ملی و استان از پژوهشهای کارآمد در

ارائه الگوی علمی حکومت اسلامی

۲-۴- کمک های بودجه ای از اعتبارات ملی و استانی به مراکز بزرگ

خدمات اطلاعاتی از قبیل کتابخانه های فیزیکی و الکترونیکی،

بانکهای اطلاعاتی و...

۲-۵- کمک به تامین زیرساختهای ارتباطات علمی و فرهنگی میان

نخبگان داخلی و خارجی

۲-۶- حمایت از پروژه های تحقیقاتی علوم انسانی نخبگان حوزوی، از

طریق صندوق ها و بنیادهای پژوهشی کشور و مراجع عظام

۷-۲- حضور مؤثر در عرصه های فکری، علمی و فرهنگی بین‌المللی از طریق ارائه مقالات علمی در مجلات علمی و کنفرانس‌های بین-

المللی

۸-۲- ایجاد معتبرترین مجلات علمی بین‌المللی در تفکر اسلامی و

شیعی و در جهان اسلام

۹-۲- ارتقاء جایگاه پژوهش در بین دیگر فعالیتهای حوزوی، فرهنگ

سازی برای جذب منابع مالی مردمی و حوزوی بیشتر، برای توسعه

مراکز و پژوهش‌های حوزوی

۱۰-۲- دایر کردن کرسی‌های نقد و نظریه پردازی در حوزه علوم

انسانی اسلامی با مشارکت حوزه و دانشگاه و توسعه مراکز نظریه

پردازی راهبردی و مهندسی فرهنگی

۱۱-۲- ایجاد مرکز بین‌المللی گفتگوی ادیان و مذاهب و کمک به تعامل

فعال صاحب‌بیتران حوزه با مراکز مختلف علمی فرهنگی خارج

کشور

۱۲-۲- ایجاد قطب‌ها و پارک‌های علمی و تحقیقاتی و فناوری استان